

și un act de sensibilitate. Orice operă de artă este părerea vizuală a unui om privilegiat, care sfârșește prin a interesa și emoționa alți oameni. Astfel în muzee, unde se duce un public instruit, dar rău inițiat, unde se adună grupuri populare și școlare, au fost pregătiți conferențieri, nu pentru a împărtși o erudiție redusă, ci pentru a învăța pe vizitatori să vadă operele. Observați-i pe aceștia în vreme ce ghidul vorbește. Nimeni nu privește oratorul: toți examinează atenți opera descrisă, ca și cum ar ceti cineva pentru ei în propriul lor creier.

„Aceasta este opera educativă a muzeelor. Dintre vizitatorii amatori, mulți nu vor pleca decât cu câteva amintiri, poate; dacă păstrează noțiunea uimitoarei diversități a creațiunilor umane, deci respectul spiritului și al sensibilității celor ce le-au creat, li va fi de-ajuns pentru ca să reacționeze cu mii multe nuanțe în viața comună. Cultura nu înseamnă să știi tot, ci să înveți un lucru atât de bine, încât să-l înțeleagă mai bine ceilalți. Și, apoi, printre auditorii spectatori, unii vor fi impresionați de har. Emoția creatorului va trezi în ei o emoție inspiratoare. Unul va deveni un artist, altul un amator, a cărui viață va fi astfel înfrumusețată.

„Museele, dacă n'ar servi decât pentru a trezi une ori aceste vocațiuni și rafinamente, ar îndeplini destinația voită de predecesorii noștri. Și îmi închipui atunci că, la Louvre, în clipa când se aprind luminile moderne, care dau bătrânului palat un aspect de serbătoare și care, dintr'odată, îndreptate cu pricepere asupra operelor create într'adevăr pentru lumină, le însuflețesc cu o viață surprinzătoare, în cutare seri grupul vizitatorilor care urmează ghidul în sălile vechii academii de pictură sau în lungul Cabinetului operelor antice ale regelui, acest grup va zări de-odată o umbră severă încă, dar de data aceasta multămită, umbra marelui Colbert“.

Traducere din „Le Temps“ de Valeria Ioniță.

I A R B A.

*Când își făcu 'mpăratul Neron cas' aurită,
Pe locul larg el puse să smulgă iarba toată.
Și fu golit pământul. Dar iată că îndată
Supt ochiul lui cel mândru-i tot iarba osândi'ă.*

*Și-i zise: Nu vreau piatra, o, Cesar, să mă 'nghită.
— Și, cum vei face oare?, întreabă el. — Ascultă!
Atâta: mai departe eu voiu trăi. — Voiam*

*S'adun atâtea blocuri de piatră, să dăram
Țăranii. Poți tu oare să 'nlătuși piatra? — 'S multă...
Am fierul, zise Cesar. — Și eu timpul mi-l am!*

Louis Veuillot, trad. N. Iorga.